

สภาพและแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด
และอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
State and Guidelines for The Management and Supervision of Teacher's Learning
Management in White Educational School Free from Drugs and Vices Under Surin
Primary Educational Service Area Office 3

วิมลฉัตร ปุยะติ
กิติวัชร ถ้วยงาม
โกวิท วัชรินทรางกูร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Wimonchartra Puyati
Kitiwat thauyngam
Kovit Vajarintarangoon
Faculty of Education Buriram Rajabhat University
Email: wimonchartra.edadmin65@bru.ac.th

รับบทความ: 24 ตุลาคม 2568; แก้ไขบทความ 30 ธันวาคม 2568; ตอรับบทความ: 5 มกราคม 2569
Received: October 24, 2025; Revised: December 30, 2025; Accepted: January 5, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 226 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินสภาพงานและด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประเมินผลการนิเทศ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับของสถานศึกษาสีขาว โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า ครูในสถานศึกษาสีขาวระดับเงินมีความคิดเห็นแตกต่างกับระดับทอง และระดับเพชรทุกด้าน ครูที่สอนในสถานศึกษาสีขาวระดับทองและระดับเพชรมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารการนิเทศ 3.1) การประเมินสภาพงาน ครูประจำชั้นขับเคลื่อนกิจกรรมชุมนุมและคลินิกเสริมการใช้ข้อมูลเยี่ยมบ้านคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง 3.2) การวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารควรตรวจเยี่ยมห้องเรียนพูดคุยกับครูและนักเรียน ควบคู่กับการสร้างภาคีเครือข่ายป้องกันยาเสพติดและอบายมุข 3.3) การปฏิบัติการนิเทศผู้บริหารควรเน้นสร้างปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับครูและกับนักเรียน 3.4) การประเมินผลการนิเทศควรจัดพิธีมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลยกย่องชมเชยนักเรียนความประพฤติดีและให้โอกาสนักเรียนที่หลงผิดได้กลับใจ

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา; การนิเทศ; สถานศึกษาสีขาวยาเสพติดและอบายมุข

Abstract

This research aimed to: 1) examine teachers' opinions regarding the conditions of instructional supervision management; 2) compare teachers' opinions regarding the conditions of instructional supervision management; and 3) investigate guidelines for instructional supervision management. The study employed a mixed-methods research design. The sample consisted of 226 teachers from White Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3, who were selected through stratified random sampling. The research instruments included a questionnaire and an interview form. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance.

The findings revealed that: 1) the overall condition of instructional supervision management was at a high level. The aspect with the highest mean score was work condition assessment, while the aspect with the lowest mean score was supervision evaluation; 2) comparisons of teachers' opinions classified by work experience showed overall differences. When considered by individual aspects, the differences were statistically significant at the .05 level. When classified by the levels of White Schools, both the overall results and all individual aspects differed significantly at the .05 level. Pairwise comparisons using Scheffé's method indicated that teachers in Silver-level White Schools had significantly different opinions from those in Gold-level and Diamond-level White Schools in all aspects, whereas teachers in Gold-level and Diamond-level White Schools did not differ significantly in their opinions; and 3) the guidelines for instructional supervision management were as follows: 3.1) work condition assessment: homeroom teachers facilitated club activities and the Semaraks Clinic and used home visit data to screen at-risk students; 3.2) supervision planning: administrators conducted classroom visits and held discussions with teachers and students, along with establishing collaborative networks to prevent drug abuse and vices; 3.3) supervision implementation: administrators emphasized building interaction and communication with teachers and students; and 3.4) supervision evaluation: schools organized ceremonies to award certificates or honors to students with good behavior and provided opportunities for students who had gone astray to reform.

Keywords: School Administration; Instructional Supervision; White Schools Free from Drugs and Vices

บทนำ

สถานศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งโรงเรียนถือเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่บริหารจัดการภายในโรงเรียนได้อย่างยืดหยุ่น เหมาะสมตาม

สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มีมาตรฐานและเชื่อถือได้โดยการกำกับติดตามของกระทรวงศึกษาธิการและการตรวจสอบมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามประกาศมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการ มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสถานศึกษาจำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ให้ตรงตามเป้าหมายวิสัยทัศน์พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพ รวมถึงสนับสนุนการจัดการเรียนรู้(กระทรวงศึกษาธิการ 2561: 1-2) ส่งผลให้สถานศึกษาต้องจัดการเรียน การสอนโดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ มีระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน เตรียมพร้อมสำหรับการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ปัจจุบันสถานศึกษายังได้รับผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติด ที่คุกคามกลุ่มนักเรียนและเยาวชน ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนและคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้กำหนดแนวทางการป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยสร้างการรับรู้ เพิ่มภูมิคุ้มกันเพื่อลดผู้เสพรายใหม่ปรับสภาพแวดล้อม เพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการได้ กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยแบ่งระยะการเข้าร่วมโครงการให้สามารถพัฒนาตนเองได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับเงิน ระดับทอง และระดับเพชร ตามความเกณฑ์เข้มข้นและความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ (กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาในภูมิภาค. 2564: 20) การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว เป็นกระบวนการบริหารสถานศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาว ซึ่งจะต้องดำเนินการห้องเรียนสีขาว จัดการเรียนการสอนโดยแต่งตั้งนักเรียนแกนนำให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของสารเสพติด คัดกรองนักเรียน จัดกิจกรรมชุมนุมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งยังไม่มีงานวิจัยศึกษาด้านการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบตามระดับของสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นองค์ความรู้ใหม่ใช้ประกอบการพัฒนาแนวทางการบริหารการนิเทศ หรือการบริหารโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดอบายมุข ถือเป็นการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างครู ผู้บริหาร ในแนวทางปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาอันเป็นงานสำคัญที่ควรค่าแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและระดับของสถานศึกษาสีขาว

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนสีขาวที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความเห็นต่อสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แตกต่างกัน

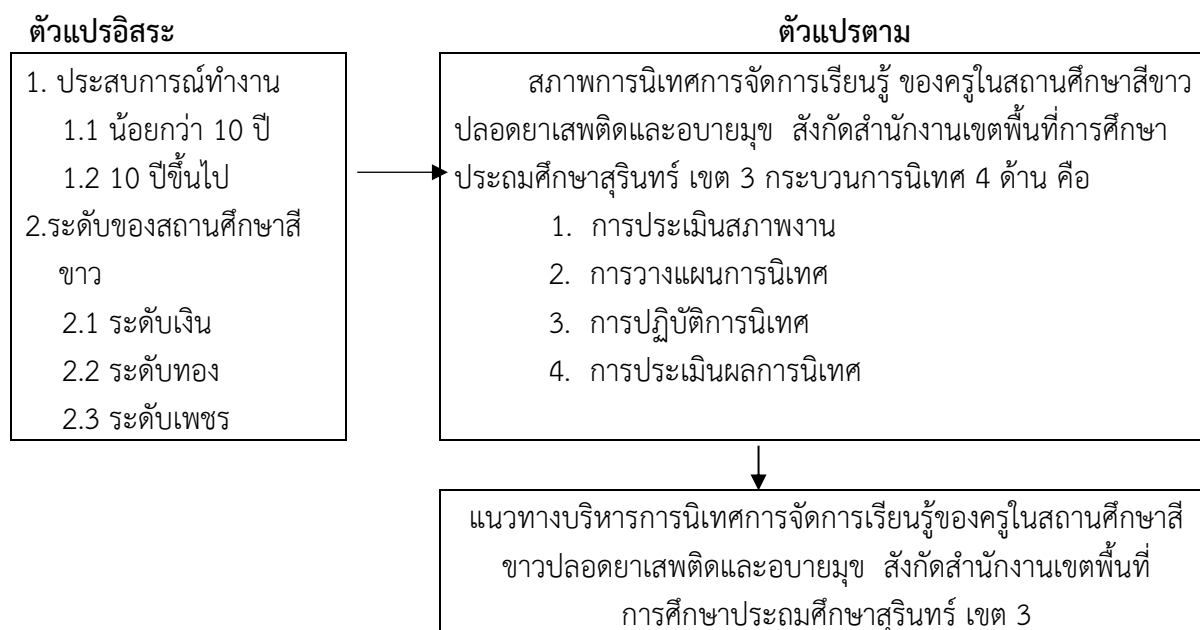
2. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสีขาวที่มีระดับของสถานศึกษาสีขาวต่างกันมีความเห็นต่อสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวและบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยการนิเทศการจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายช่วยกันส่งเสริมการสอนและการเรียน เพื่อช่วยให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (อารมณ ฉนวนจิต, 2556: 23) ด้วยสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยที่แทรกซึมสู่กลุ่มวัยรุ่น กระทรวงศึกษาธิการจึงจัดให้มีโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ให้สถานศึกษาเข้าร่วมได้ตามความพร้อม โดยมีความมุ่งหมาย สร้างความตระหนักให้กับนักเรียนถึงโทษของสารเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ มีมาตรการหลัก 5 ประการ คือ การป้องกัน การค้นหา การรักษา การเฝ้าระวัง และการจัดทำยุทธศาสตร์แผนงาน (กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค, 2564: 22) ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีจากนักวิชาการเกี่ยวกับการบริหารการนิเทศ การดำเนินกิจกรรมตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญหลายด้านที่นักวิชาการทางการศึกษาให้ความสำคัญ และได้สังเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิดของ(เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2555 :19) (ชำนาญ แสงจันทร์, 2555 : 17-18) (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555:6-7) อารมณ ฉนวนจิต, คุณหญิง (2556 : 77-82) (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557: 249) พิมพา ตามี (2561: 18-19) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562 : 52) (สงัด อุทรานันท์, อ้างถึงใน กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, 2563:3-5) (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงใหม่, 2564 : 13-15) (กิลค์แมน กอร์ดอน และโรสส์ กอร์ดอน, 2004 : 324-328) (โกลด์แฮมเมอร์, 1980 : 53) (แฮริสส์, 1985 : 13-15) มีผลการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพงาน การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ มาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข จึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) เป็นการศึกษา 2 ระยะ จากการเก็บข้อมูล 2 ลักษณะ คือ การใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสี่ขาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 508 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, 2566: 1-2)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในในสถานศึกษาสี่ขาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างครูดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงในยุภาติ ปณธราช, 2564 : 20) ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 226 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) รายละเอียดดังนี้

1.1 ใช้ระดับของสถานศึกษาสี่ขาวเป็นหน่วยในการสุ่ม สุ่มมาร้อยละ 60 ในแต่ละระดับของสถานศึกษาสี่ขาว จำนวน 26 โรง

1.2 แต่ละระดับของสถานศึกษาสี่ขาว แบ่งโรงเรียนเป็น 2 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง

1.3 ใช้ขนาดของโรงเรียนแต่ละระดับของสถานศึกษาสี่ขาวเป็นหน่วยในการสุ่มอย่างง่าย โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ในการกำหนดจำนวนแต่ละระดับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งมีการเก็บข้อมูล 2 ระยะ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ระยะที่ 1 ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ มีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .06 - 1.00 แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับของสถานศึกษาสีขาว

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.502 - 0.976 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.993

ระยะที่ 2 ใช้แบบสัมภาษณ์ สอบถามแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สีขาว จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสีขาวและด้านการนิเทศการจัดการศึกษา จากผู้ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปีการศึกษา จำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3.2 ติดต่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้ติดต่อกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 โรงเรียน จำนวนครูผู้ตอบแบบสอบถาม 226 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

3.3 วิเคราะห์ผลจากการเก็บข้อมูลระยะที่ 1 แล้วจึงนำประเด็นหรือข้อคำถามที่มีสภาพการปฏิบัติที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับในแต่ละด้าน มาเป็นประเด็นในการสร้างคำถาม เพื่อหาแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method) นำความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สามารถวิเคราะห์ผลได้ตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและระดับของสถานศึกษาสีขาว

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน (n = 226)	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1.1 น้อยกว่า 10 ปี	140	61.95
1.2 10 ปีขึ้นไป	86	38.05
รวม	226	100.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน (n = 226)	ร้อยละ
2. ระดับของสถานศึกษาสีขาว		
2.1 ระดับเงิน	109	48.23
2.2 ระดับทอง	36	15.93
2.3 ระดับเพชร	81	35.84
รวม	226	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นครู มีจำนวนทั้งหมด 226 คน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 61.95 และประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 38.05 เมื่อจำแนกตามระดับของสถานศึกษาสีขาว ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาสีขาวระดับเงิน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 48.23 รองลงมาเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาสีขาวระดับเพชร จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 35.84 และครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาสีขาวระดับทอง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.93

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการประเมินสภาพงาน	4.38	0.73	มาก	1
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.31	0.66	มาก	3
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.35	0.65	มาก	2
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	4.24	0.92	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.37	0.74	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินสภาพงาน ($\bar{X}$ = 4.38) ปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.35) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.24)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ทำงานและระดับของสถานศึกษาสีขาว สามารถวิเคราะห์ผล ได้ตามตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูใน สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและ อบายมุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3	ประสบการณ์ทำงาน				t	sig
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการประเมินสภาพงาน	4.49	0.82	4.19	0.05	3.01*	0.003
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.45	0.62	4.09	0.68	4.12*	0.000
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.59	0.56	3.96	0.06	7.96*	0.000
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	4.35	0.95	4.05	0.85	2.45*	0.015
รวมเฉลี่ย	4.49	0.74	4.07	0.41	4.39*	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับของสถานศึกษาสีขาว

สภาพการบริหารการนิเทศการ จัดการเรียนรู้ของครูใน สถานศึกษาสีขาว	ระดับของสถานศึกษาสีขาว						F	sig
	ระดับเงิน		ระดับทอง		ระดับเพชร			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการประเมินสภาพงาน	3.95	0.81	4.75	0.28	4.79	0.32	53.409*	.000
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.94	0.65	4.53	0.48	4.72	0.43	49.290*	.000
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.00	0.60	4.72	0.31	4.66	0.58	41.392*	.000
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.72	1.02	4.67	0.53	4.73	0.42	44.343*	.000
รวมเฉลี่ย	3.90	0.77	4.67	0.4	4.73	0.44	47.109*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับของสถานศึกษาสีขาว โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาระดับเงิน มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสีขาวระดับทองและระดับเพชร ส่วนที่ครูปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสีขาวระดับทองและระดับเพชร มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยนำผลการศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศที่ได้ผลการหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับจากแต่ละด้านมาเป็นประเด็นคำถาม พบว่า

3.1 ด้านการประเมินสภาพงาน โรงเรียนมอบหมายให้ครูประจำชั้นทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ดูแล และควบคุมกิจกรรมชุมนุมและคลินิกเสริมทักษะ ครูประจำชั้นใช้ข้อมูลการเยี่ยมบ้าน เป็นฐานข้อมูลหลักในการคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

3.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารตรวจเยี่ยมชั้นเรียนโดยเพิ่มประเด็นด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข รวมถึงพูดคุยกับครูและนักเรียนด้วยความเป็นมิตร โรงเรียนสร้างความร่วมมือ MOU ผ่านโครงการของโรงเรียน กับโรงเรียนใกล้เคียง สถานีดารวจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน

3.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผู้บริหารพบปะพูดคุยกับครูประจำชั้น ครูแกนนำผู้รับผิดชอบโครงการ และสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนด้วยตัวเองผู้บริหารตรวจสอบความคืบหน้า ความสำเร็จ หรืออุปสรรคในการดำเนินงาน ด้วยความเป็นกัลยาณมิตรกับครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูประจำชั้น

3.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ โรงเรียนจัดพิธีมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลสำหรับกิจกรรมห้องเรียนสีขาว และ มอบรางวัลให้นักเรียนที่มีความประพฤติดี มีจิตสาธารณะ สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงควรพูดคุย แจ้งให้นักเรียนได้ทราบถึงกฎระเบียบของโรงเรียน และประสานภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ สำหรับการตัดสินใจส่งต่อ

สรุปผล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินสภาพงาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามระดับของสถานศึกษาสีขาว โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ พบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสีขาวระดับเงิน มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสีขาวระดับทองและระดับเพชรทุกด้าน

ระยะที่ 2 การหาแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

1. ด้านการประเมินสภาพงาน โรงเรียนมอบหมายให้ครูประจำชั้นทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ดูแล และควบคุมกิจกรรมชุมนุมและคลินิกเสมารักษ์ ครูประจำชั้นใช้ข้อมูลการเยี่ยมบ้าน เป็นฐานข้อมูลหลักในการคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
2. ด้านการพัฒนาด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารตรวจเยี่ยมชั้นเรียนโดยเน้นการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข รวมถึงพูดคุยกับครูและนักเรียนด้วยความเป็นมิตร สร้างความร่วมมือ MOU กับโรงเรียนใกล้เคียง สถานีตำรวจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน
3. ด้านการพัฒนาด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผู้บริหารพบปะพูดคุยกับครู และสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนด้วยตัวเอง ตรวจสอบความคืบหน้า หรืออุปสรรคในการดำเนินงาน ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร
4. ด้านการพัฒนาด้านการประเมินผลการนิเทศ จัดพิธีมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลสำหรับกิจกรรมห้องเรียนสีขาวและนักเรียนที่มีความประพฤติดี สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน ควรแจ้งให้นักเรียนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้ทราบถึงกฎระเบียบของโรงเรียน และร่วมกันวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์กับภาคีเครือข่าย เพื่อส่งต่อ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประเมินสภาพงาน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทุกโรงเรียนได้ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในส่วนของการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมตามแนวทางของโครงการสถานศึกษาสีขาว ซึ่งสอดคล้องกับประกาศของคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2566 : 8) เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษานอก ระบุว่าสถานศึกษามีกระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ชล ไชยเทพ (2566 : 201) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และทักษะด้านเทคนิคช่วยส่งผลให้มีการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 อันได้แก่ ด้านการประเมินสภาพงาน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี

อาจเนื่องมาจาก ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง สนใจรับแนวคิดใหม่ ๆ มีแรงจูงใจเพื่อความก้าวหน้าในด้านการงานและเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัว จึงตอบรับการนิเทศมากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 10 ปี ซึ่งส่วนใหญ่มักมีภาระงานมาก และเกิดความเหนื่อยล้าจากระยะเวลาตรากตรำทุ่มเทกับการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา มหาโคตร (2564 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของข้าราชการครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพ เพราะเป็นหน่วยพื้นฐานทางสังคมของทุกคน ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญของมนุษย์ควบคู่กับชีวิตการทำงาน เมื่อบุคคลสามารถสร้างความสมดุลระหว่างการงานและชีวิตครอบครัวได้ช่วยเสริมให้ชีวิตสงบสุขและราบรื่น ปัจจัยครอบครัวจึงมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับของสถานศึกษาสีขาว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสีขาวระดับเงิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสีขาวระดับทองและระดับเพชร ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินสภาพงาน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ซึ่งความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสีขาวระดับเงินมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสีขาวระดับทองและสถานศึกษาสีขาวระดับเพชร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาวแต่ละระดับต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการเข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาวระดับเงิน เมื่อผ่านการประเมินแล้ว จะต้องส่งผลงานเข้ารับการประเมินสถานศึกษาสีขาวระดับทอง และระดับเพชรต่อไปตามลำดับ ซึ่งมีเกณฑ์การปฏิบัติที่เข้มข้นมากขึ้น สอดคล้องคู่มือดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาว ของกองส่งเสริมและพัฒนการบริหารการศึกษาในภูมิภาค (2564: 22) ได้กำหนด รางวัลเชิดชูเกียรติเสมา ป.ป.ส. ดีเด่นระดับเงิน ระดับทอง และระดับเพชร หรือรักษามาตรฐานระดับเพชรปีที่ 1-3 เมื่อสถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินรักษามาตรฐานระดับเพชรปีที่ 3 จะได้รับมอบ ป้ายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยต้องดำเนินการส่งผลงานต่อเนื่องกันทุกปี หากดำเนินการไม่ต่อเนื่องต้องเริ่มขอรับการประเมินตั้งแต่ระดับเงินใหม่

4. แนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สามารถอภิปรายในแต่ละด้านได้ดังนี้

4.1 ด้านการประเมินสภาพงาน แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมชุมนุมและคลินิกเสมารักษ์ โรงเรียนควรมอบหมายให้ครูประจำชั้นทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรมชุมนุมและคลินิกเสมารักษ์ ใช้ข้อมูลการเยี่ยมบ้านเป็นฐานข้อมูลคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธพร พลสิทธิ์พรพงศ์ และ กัลยมน อินทุสุต (2567 : 76) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษายุคดิจิทัลตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัลตามทัศนะของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพราะครูประจำชั้นเป็นบุคคลสำคัญที่ดำเนินการตามขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในส่วนของงานประสานงานบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ ในการส่งเสริมพฤติกรรมต่าง ๆ ในทางที่ดี และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของชุดิกาญจน์ แก้วสมสิน (2565 : 72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีสารสนเทศจากการเยี่ยมบ้านนักเรียน ทราบพฤติกรรม และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน

4.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารควรนิเทศการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวโดยการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน เพิ่มประเด็นด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข รวมถึงพูดคุยกับครูและนักเรียนด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และสร้างความร่วมมือ MOU ผ่านโครงการของโรงเรียน กับโรงเรียนใกล้เคียง สถานีตำรวจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช เพชรวิเศษ (2563 : 100) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา ควรมีการเปิดโอกาสให้ชุมชน บุคคลภายนอกสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์กรและเครือข่าย ให้ร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ

4.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผู้บริหารควรพบปะพูดคุยกับครูและสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนด้วยตัวเองอย่างเป็นมิตร เพื่อลดช่องว่าง เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แบล็คลอค (2009 : 312-313) ได้ศึกษาเรื่องห้ามติของชุมชนแห่งการเรียนรู้ระดับมืออาชีพในการปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาที่กซัส พบว่า ความยั่งยืนของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มักจะเห็นได้ชัดในโรงเรียนที่บุคลากรในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี มีความเคารพและไว้วางใจซึ่งกัน ผู้บริหารให้ความเป็นมิตรอาศัยข้อมูลที่มีจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับแนวคิดของธีระศักดิ์ อุปรมย์และคณะ (2563 : 177-180) กล่าวถึงการส่งเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร โดยผู้บังคับบัญชาในสถานศึกษาต้องปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเอาใจใส่ทุกข้อปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเสมอภาค เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

4.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศโรงเรียนควรจัดพิธียกย่อง ชื่นชมห้องเรียนที่ดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมอบรางวัลให้นักเรียนที่มีความประพฤติดี สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ธีระศักดิ์ อุปรมย์และคณะ (2563 : 326-327) การเสริมแรงทางบวก เป็นวิธีการที่ดีในการปรับพฤติกรรมของนักเรียน ควรชมเชยใช้การเสริมแรงทางสังคม ควรพูดคุยสร้างความเข้าใจถึงกฎระเบียบของโรงเรียนกับนักเรียนใช้สารเสพติดและผู้ปกครอง และประสานภาคีเครือข่าย เพื่อประเมินสถานการณ์ส่งต่อ คำนึงถึงนักเรียนและชุมชน ให้โอกาสในการอยู่ร่วมกับสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา มังคะรัตน์ (2568 : 106) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มาตรการรักษาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ให้กำลังใจกับผู้ที่เคยใช้สารเสพติด พูดคุยรับฟัง ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้ารับการบำบัด ให้โอกาสกลับเข้าสู่สังคม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านการประเมินสภาพงาน ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจกับครูประจำชั้นก่อนดำเนินการเยี่ยมบ้าน ถึงความคาดหวังของโรงเรียนต่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเฝ้าระวัง และป้องกันปัญหาด้านยาเสพติด

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินการป้องกันยาเสพติด ประชาสัมพันธ์ ทิศทางการดำเนินงานให้ชุมชนได้รับทราบโดยทั่วกัน เพื่อขอความร่วมมือชุมชนช่วยสอดส่องดูแล

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผู้บริหารควรหาโอกาสสร้างความคุ้นเคย พบปะพูดคุยกับครูและนักเรียน สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรภาพในโรงเรียน เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัญหาได้ด้วยตนเอง

1.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ ผู้บริหารควรเสริมแรงเชิงบวกให้กำลังใจชั้นเรียนที่ตั้งใจดำเนินโครงการห้องเรียนสีขาวและนักเรียนที่มีความประพฤติดี กรณีพบนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ควรประสานความร่วมมือจากชุมชน ผู้มีความรู้เฉพาะทางแก้ไขหรือส่งต่อ คำนึงถึงการให้โอกาสนักเรียนได้กลับใจ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขในระดับจังหวัดหรือเขตตรวจราชการต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยผู้วิจัยนำเสนอเป็นแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย
ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์

จากแผนภาพที่ 2 โครงสร้างของโมเดลการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสีขาว ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง นโยบาย และภาคีเครือข่าย ผ่านกระบวนการนิเทศ 4 มิติ ได้แก่ การประเมินสภาพงาน การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ โดยมีกลไกสนับสนุนด้านภาวะผู้นำ ระบบสารสนเทศ และวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวก ส่งผลให้เกิดผลผลิตคือการดำเนินงานห้องเรียนสีขาวอย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่ผลลัพธ์ระยะยาวคือสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. (2564). *คู่มือการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์.
- กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงใหม่. (2564). *คู่มือนิเทศการศึกษา*. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงใหม่.
- กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาในภูมิภาค. (2564). *คู่มือการดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- เก็จมก อื้อวงศ์. (2555). *การนิเทศในสถานศึกษา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชล ไชยเทพ. (2566). *ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เจษฎา มหาโคตร. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของข้าราชการครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ชุตินาถ แก้วสมสิน. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชำนาญ แสงจันทร์. (2555). *คู่มือการนิเทศภายใน*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1.
- ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย, และคณะ. (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปิยนุช เพชรวิเศษ. (2563). *แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พัชรพร พลสีสุพรรณพงศ์, และกัลยาณ อินทุสุต. (2567). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ยุคดิจิทัลตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 3, 76–79.*

- ยุภาดี ปณะราช. (2564). สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา (*Statistics for Educational Research*). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). การนิเทศการศึกษา (*Education supervision*) (พิมพ์ครั้งที่ 5). พิมพ์ศิลป์ โฆษณา.
- ศักดา มังคะรัตน์. (2536). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2566). ประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษา. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2556). นวัตกรรมนิเทศการจัดการเรียนรู้ (*Innovative supervision of learning management*). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Blacklock, P. J. (2009). *The five dimensions of professional learning communities in improving exemplary Texas elementary schools: A descriptive study* (Doctoral dissertation). University of North Texas.
- Glickman, C. D. (2004). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach*. Allyn & Bacon.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisor behavior in education*. Prentice-Hall.